

Milí priatelia, ako sa dočítate v tomto vydaní Listov z Vatikánu, zakrátko sa dozvieme dátum kanonizácie bl. Jána XXIII. a Jána Pavla II. Okrem toho na ich stránkach nájdete aj pôsobivé príhovory Svätého Otca z pastoračnej návštevy na Sardínii. Nech sú pre vás povzbudením.

sr. Jaroslava Kochjarová CJ, redaktorka

Pastoračná návšteva pápeža Františka na Sardínii Cagliari 22. september 2013

Aj v poradí druhá pastoračná cesta Svätého Otca v rámci Talianska viedla na ostrov. Po návšteve Lampedusy, 8. júla tohto roku, zavítal pápež 22. septembra na Sardíniu. Okrem slávania eucharistie sa pápež stretol so svetom práce, s chudobnými, so svetom kultúry a s mladými.

1. Stretnutie s ľuďmi práce

Sardínia je podstatne rozľahlejší ostrov ako Lampedusa, má viac ako 1,5 milióna obyvateľov. Vysoká nezamestnanosť a sociálne problémy regiónu boli dôvodom, prečo pápež svoje prvé stretnutie venoval ľuďom práce a hovoril k nim spontánne, bez pripraveného textu. Uskutočnilo sa v prístavnom meste Cagliari, ktoré je hlavným ekonomickým centrom. Na námestí neďaleko prístavu si Svätý Otec vypočul tri svedectvá tých, ktorí sa živia prácou svojich rúk a na svojich pleciach znášajú ťarchu zložitej ekonomickej situácie. **Pápež v príhovore** pripomenul svoju predchádzajúcu pastoračnú cestu na ostrov Lampedusa a opäť zdôraznil, že žiť na ostrove neznamená nutne žiť v izolácii. Rozhodujúca je otvorenosť voči druhým. Ďalej poukázal na hodnotu práce, ktorá je úzko spojená s dôstojnosťou človeka a na tragický dopad prevrátenia hodnôt v ekonomickej oblasti, keď sa do centra záujmu stavajú peniaze a nie človek. Tento postoj, ktorý je v pozadí šíriacej sa mentality zbavovania sa neproduktívnych osôb, tzv. „kultúry odpisu“, nazval modlárstvom, uctievaním peňazí. Upozornil na skutočnosť, že „svet, v ktorom dve mladé generácie nemajú prácu“, nemá budúcnosť. „Prečo? Pretože nemajú dôstojnosť! Je ťažké mať dôstojnosť bez práce.“ **VIAC**

2. Svätá omša v mariánskej svätyni Našej Panej z Bonarie v Cagliari

Vrcholom pastoračnej návštevy pápeža Františka na Sardínii bola svätá omša, ktorú slávil v mariánskej svätyni Našej Panej z Bonarie o 10.30 na priestranstve pred bazilikou. Zúčastnilo sa na nej asi 350-tisíc veriacich. Svätý Otec sa v úvode **homílie**

obrátil na zhromaždenie s pozdravom pokoja v miestnom nárečí: „*Sa paghe 'e Nostru Segnore siat sempre chin bois*“. Zameral ju na náš vzťah k nebeskej Matke, ktorá nás sprevádza nežným pohľadom. Spolu s prítomnými opakovane vzýval Pannu Máriu: „*Matka, zhliadni na nás svojím pohľadom.*“ Znova povzbudil k odvahe všetkých, ktorí zápasia s ťažkosťami, s nezamestnanosťou či chorobou a vyzval prítomných, aby sa nenechali nalákať na lacné odpovede, ktoré

v skutočnosti nie sú riešením. „*Matka, zhliadni na nás svojím pohľadom! Nikto nech nám ho nezacloní! Nech ho naše detské srdcia dokážu ochrániť pred toľkými prázdnyimi rečníkmi, ktorí ponúkajú ilúzie, pred tými, ktorí túžia len po ľahkom živote a dávajú nesplniteľné sľuby. Nech nám neukradnú Máriin pohľad, ktorý je plný nehy, dáva nám silu a robí nás navzájom solidárnymi. Všetci povedzme: Matka, zhliadni na nás svojím pohľadom! Naša Pani z Bonarie nech vás neprestajne sprevádza životom.*“ V závere svätej omše predniesol pred sochou Panny Márie s Ježiškom **zasväcujúcu modlitbu**. Po svätej omši v krátkom príhovore poďakoval organizátorom a potom sa spolu s prítomnými pomodlil Anjel Pána.

3. Stretnutie Svätého Otca s chudobnými a väzňami v cagliarskej katedrále

Ani v programe tejto pastoračnej návštevy pápeža Františka nechýbalo stretnutie s ľuďmi „*existenciálnych periférií*“. Väzni a chudobní čakali na neho v historickom jadre prístavného mesta, v katedrále Panny Márie. 130 mužom a ženám, medzi ktorými bolo 27 väzňov z neďalekej najväčšej ostrovnej väznice pápež v **príhovore** povedal, že sa cíti ako doma a vyjadril túžbu, aby sa katedrála stala aj pre nich ozajstným domovom. „*Pred Božím pohľadom sme si všetci rovní*“, poznamenal a poukázal na Ježiša Krista, ktorý sa dobrovoľne stal chudobným. Práve v tom spočíva skutočná láska, vzťah, ktorý má k nám Boh, ktorý poslal vlastného Syna pre našu záchranu. Pápež pripomenul, že lásku nemožno zužovať na sociálnu podporu. „*Cestou lásky je solidarita*“, povedal pred pracovníkmi a dobrovoľníkmi Charity, ktorá sa stará nielen o chudobných, ale prevádzkuje aj stredisko denných služieb vo väznici. Poukázal aj na ďalšiu charakteristiku lásky, ktorou je poníženosť. „*Kristova poníženosť nie je ani moralizmus, ani sentiment*“, ale spočíva v jeho stotožnení sa s chudobnými, v jeho blízkosti k núdznym. „*Poníženosť, solidárnosť, služba – niet inej cesty*“, zhrnul svoje myšlienky Svätý Otec.

4. Stretnutie s predstaviteľmi sveta kultúry

Na pôde Pápežskej teologickej fakulty v Cagliari sa v nedeľu popoludní uskutočnilo stretnutie pápeža Františka so svetom kultúry. Činnosť tejto inštitúcie pápežovi priblížili vo svojich príhovoroch viacerí akademici, pričom poukázali na nezanedbateľnú úlohu Sardínie a jej univerzity v dejinách Cirkvi. Pápež

František následne vo svojom **príhovore** poukázal na úlohu univerzity ako miesta intelektuálneho a duchovného rozlišovania, ktoré dokáže s múdrosťou pristupovať aj ku krízovým momentom a nachádzať východiská, ktoré predstavujú nádej. Ďalšou úlohou univerzity je podľa Františka vytváranie priestoru pre pestovanie kultúry ľudskej blízkosti, kultúry stretnutia. Do tretice má byť univerzita podľa Svätého Otca miestom výchovy k solidárnosti.

5. Stretnutie Svätého Otca s mladými Sardínčanmi

Pred odletom zo Sardínie čakalo Svätého Otca stretnutie s mladými na priestranstve Largo Carlo Felice. Ich podujatie pod názvom „Spusti siete“ so stotisícovou účasťou tak vyvrcholilo za prítomnosti pápeža Františka. Svätý Otec v **príhovore k mladým**

nadviazal na motto ich stretnutia „Spustite siete“. V troch bodoch sa zameril na umenie vedieť vyťažiť aj zo skúsenosti vlastného zlyhania, pričom sa dotkol otázky sviatosti birmovania, ktoré nezriedka predstavuje rozlúčku so životom viery. V druhom bode František poukázal na potrebu dôverovať Ježišovi, keď nás vyzýva zatahnuť na hĺbinu a spustiť siete. V treťom bode sa zameril na povolanie byť rybármi ľudí a podelil sa s osobným svedectvom o svojich 60-tich rokoch kňazského života počnúc chvíľou, keď vo svojich 17-tich rokoch zachytil vo svojom vnútri Boží hlas. Ako povedal, svoje rozhodnutie pre kňazstvo nikdy neľutoval.

Generálna audiencia pápeža Františka v stredu 25. septembra 2013

Generálna audiencia, ktorá sa v stredu 25. septembra konala na Námestí sv. Petra, sa začala o 10.30 čítaním úryvku z Listu sv. Pavla Efezanom (4, 5-6), v ktorom vyzýva na jednotu. Svätý Otec sa v **katechéze** zameril na jednotu Cirkvi.

Poukázal na skutočnosť, že Cirkev, ktorá je prítomná na celom svete v takmer v troch tisíckach diecéz s množstvom jazykov a kultúr, vytvára jednotu. „Kdekoľvek ideme, sme doma, sme v rodine, sme medzi bratmi a sestrami. Toto je veľký Boží dar!“ – povedal Svätý Otec a pripomenul skúsenosť z Copacabany počas Svetových dní mládeže, kde boli prítomní mladí zo všetkých častí sveta. Citoval Katechizmus, ktorý hovorí, že Cirkev, rozšírená po celom svete, má „jednu vieru, jeden sviatostný život, jednu apoštolskú postupnosť, jednu spoločnú nádej a tú istú lásku.“ Ďalej všetkých vyzval k sebareflexii: „Cítim ako katolík/katolíčka túto jednotu? Žijem túto jednotu Cirkvi?“ Vyjadruje to aj naše spolucítenie s prenasledovanými kresťanmi. Katechézu uzavrel výzvou k spojeniu s Bohom v modlitbe, aby sme dokázali vytvárať jednotu tak, ako o to prosil sv. František: prinášať lásku tam, kde je nenávisť, odpustenie tam, kde sú urážky a jednotu tam, kde vládne nesvornosť.

Slová pápeža novým biskupom: prijímať, kráčať, zostať

Neuzatvárajte sa, choďte medzi svojich ľudí, aj na periférie diecéz. Tieto a ďalšie povzbudená adresoval pápež František účastníkom stretnutia pre nových biskupov, ktoré vyvrcholilo 19. septembra 2013 audienciou u Svätého Otca.

Podujatie, ktoré každý rok organizuje Kongregácia pre biskupov, má formačný a informačný charakter a je určené biskupom, ktorí boli vysvätení počas uplynulých dvanásť mesiacov. Patrí medzi nich aj **vladyka Milan Lach SJ**, pomocný biskup pre Prešovskú gréckokatolícku archieparchiu, ktorý bol vymenovaný pápežom Františkom 19. apríla tohto roku a vysvätený 1. júna. V centre príhovoru pápeža Františka bola postava biskupa ako pastiera. «Aké je dobré a milé, keď bratia žijú pospolu.» Stretnutie charakterizoval ako skúsenosť týchto slov Žalmu 133. **VIAC**

Posolstvo pápeža k Svetovému dňu migrantov a utečencov

Priťahovalci a utečenci nie sú pešiakmi na šachovnici ľudstva. Takto píše pápež František v posolstve k 100. svetovému dňu migrantov a utečencov. Jeho téma znie: „Migranti a utečenci smerom k lepšiemu svetu“.

Deň migrantov sa pravidelne slávi v druhú nedeľu po Zjavení Pána, teda najbližšie 19. januára 2014, keď zároveň uplynie sto rokov od jeho ustanovenia pápežom Píom X. v roku 1914. Pápež vykorisťovanie a obchovšetky krajiny, aby súvisiacim s migráciou zmenu postojov: od kultúre stretnutia. „Ná-
ľudstvo“ – konštatuje pápež a vyvodzuje z toho nevyhnutnosť pracovať na tom, aby tu boli dôstojnejšie životné podmienky pre všetkých. **VIAC**

v dokumente odsudzuje dovanie s ľuďmi, vyzýva spoločne čelili problémom a nakoniec pozýva na predsudkov a strachu ku *dej na lepší svet spája celé*

Svätý Otec Pápežskej rade pre spoločenské komunikačné prostriedky

Pápež František prijal 21. septembra na audiencii účastníkov plenárneho zasadnutia Pápežskej rady pre spoločenské komunikačné prostriedky. Svätý Otec v príhovore poukázal na „dôležitosť komunikácie pre Cirkev“.

„Hoci prostriedky komunikácie zaznamenali za posledné desaťročia veľký pokrok, tento záujem tu aj naďalej ostáva, preberajúc nové vnemy a formy. Komunikačný rozhlád sa pre mnohých stal postupne «životným prostredím», sieťou, kde ľudia komunikujú, rozširujú hranice svojich znalostí a svojich vzťahov. Zdôrazňujem predovšetkým tieto pozitívne aspekty, i keď sme si všetci vedomí aj existujúcich obmedzení a škodlivých faktorov.“ **VIAC**

Príhovor Svätého Otca katolíckym lekárom

V každom krehkom živote máme vidieť odtláčok Kristovej tváre, povedal pápež František na audiencii účastníkom 10. medzinárodného stretnutia katolíckych lekárov. Zišli sa v Ríme na konferencii, ktorú organizovala v dňoch od 18. do 22. septembra 2013 Medzinárodná federácia asociácií katolíckych lekárov.

Svätý Otec v úvode príhovoru prítomným 120 poslucháčom poukázal na paradox súčasnej situácie: „Na jeden strane vidíme – a ďakujeme Bohu – za pokrok medicíny, a to vďaka práci vedcov, ktorí sa nadšene a bezvýhradne venujú výskumu nových liečebných postupov. Na druhej strane však vnímame tiež nebezpečenstvo, že lekár stráca jemu vlastnú identitu – byť v službe životu. Kultúrna dezorientácia ovplyvnila aj to, čo sa zdalo byť nedotknuteľné: vašu oblasť medicíny!“ Ako odpoveď na tento jav pripomenul encykliku *Caritas in veritate*.

VIAC

Z homílií ranných svätých omší v Dome sv. Marty

Peniaze zatemňujú naše myslenie a vieru a nútia nás ísť inou cestou, povedal pápež František v homílii v piatok **20. septembra**. Zdôraznil, že z modlárstva peňazí sa rodí ďalšie zlo, ako je márnivosť a pýcha. Ako povedal, jestvuje istý vzťah medzi postojom lásky k peniazom a naším vzdávaním sa od Boha. „Dovoľme Pánovi, aby sa na nás zadíval, jeho pohľad mení život“ - toto sú slová z homílie zo sviatku sv. Matúša, apoštola a evanjelistu, ktorý sme slávili v sobotu **21. septembra**. Ježiš pozerá do očí Matúša, vyberača daní, verejného hriešnika. Cíti to svojom srdci a ten pohľad ho mení.

60 rokov kňazského povolania Jorgeho Bergolia

V sobotu, na sviatok sv. Matúša, apoštola a evanjelistu, si Svätý Otec pripomenul 60. výročie svojho kňazského povolania. Bolo to 21. septembra 1953, keď mal 17 rokov.

O tomto rozhodujúcom okamihu vo svojom živote hovoril pápež František na Námestí sv. Petra počas turíčnej vigílie 18. mája tohto roku na stretnutí s cirkevnými hnutiami a združeniami. Ako spomína, v ten deň cítil, že má ísť na spoveď: „Išiel som na faru. Stretol som tam kňaza, ktorého som nepoznal a pocítil som, že sa musím vyspovedať. Bola to pre mňa skúsenosť stretnutia. Zakúsil som, že niekto na mňa čakal. Nevieam, čo sa stalo, nepamätám si to, neviem, prečo tam bol ten kňaz, ktorého som nepoznal, prečo som zacítil nutkanie pristúpiť k sviatosti zmierenia, ale pravdou je, že niekto na mňa čakal. A čakal na mňa dlhú dobu. Po spovedi som cítil, že sa niečo zmenilo.“

VIAC

Rozhovor s pápežom Františkom vyjde v časopise *Viera a život*

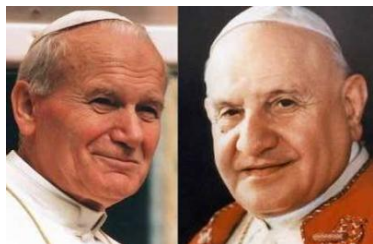
Jezuitské vydavateľstvo Dobrá kniha v Trnave pripravuje do tlače rozhovor so Svätým Ocom Františkom, ktorý poskytol šéfredaktorovi prestížneho talianskeho časopisu *La Civiltà Cattolica* P. Antoniovu Spadarovi SJ.

V rozsiahlom rozhovore pápež František odpovedá na otázky o svojej duchovnej identite jezuitu, o úlohe Cirkvi v súčasnosti a jej prioritách. Riaditeľ vydavateľstva P. František Sočufka SJ informoval, že slovenský preklad rozhovoru vyjde ako špeciálne číslo časopisu *Viera a život*, číslo 5/2013 (email: casopisy@dobrakniha.sk). Prinášame z rozhovoru úryvok, v ktorom Svätý Otec hovorí o svojej rehoľnej identite v odpovedi na otázku Čo znamená pre jezuitu byť pápežom?

VIAC

O kanonizácii Jána XXIII. a Jána Pavla II. sa rozhodne už budúci týždeň

Úrad pre liturgické slávenia informoval, že 30. septembra tohto roku o 10.00 hod. sa v Sále konzistória v Apoštolskom paláci vo Vatikáne bude konať riadne verejné konzistórium, zhromaždenie kardinálov, zvolané pápežom Františkom. Bude sa zaoberať kanonizáciou blahoslavených pápežov Jána XXIII. a Jána Pavla II.

Manifest Národného pochodu za život 2013

Košicami prešiel 22. septembra 2013 Národný pochod za život. Európske hlavné mesto kultúry privítalo okolo 70-tisíc ľudí zo všetkých regiónov Slovenska i zahraničia. Masovej akcii, ktorá sa v podobných rozmeroch konala po prvýkrát v histórii Slovenska, predchádzal sprievodný program.

V súvislosti s iniciatívou bol vydaný Manifest Národného pochodu za život, ktorým jeho organizátori verejne vyjadrili presvedčenie, že život každého človeka je neoceniteľný. Preto má byť bezpodmienečne chránený počas celej jeho dĺžky od počatia po prirodzenú smrť a má byť rešpektovaná jeho ľudská dôstojnosť. Rovnako má byť chránená rodina založená manželstvom muža a ženy. Starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov. Prinášame plné znenie Manifestu Národného pochodu za život 2013.

VIAC

Rozhovor s P. Petrom Kučákom CM o stretnutí so Svätým Otcem

V pondelok 16. septembra sa uskutočnilo prvé stretnutie biskupa Ríma s kňazmi jeho diecézy. V Lateránskej bazilike, zaplnenej do posledného miesta, bol aj Slovak, páter Peter Kučák, ktorý pôsobí v Ríme. Je členom rehole Pátrov misionárov lásky, spoločnosti založenej Matkou Terezou. Jeho prvá reakcia hneď po stretnutí, ktoré vzbudilo všeobecné nadšenie, bola, že „Svätý Otec bol úžasný“. V nasledujúcom **Rozhovore týždňa** sa dozvieme viac. Napr. ako Svätý Otec reagoval na otázku „únavy srdca“ v prvej časti stretnutia a následne na otázky kňazov, ktoré sa týkali niektorých pastoračných problémov.

Listy z Vatikánu vydáva Slovenská redakcia VR; vychádzajú spravidla v stredu
Frekvencie slovenského vysielania VR

Rádio LUMEN: denná 15-minútovka o 20.15, repríza ráno nasledujúceho dňa o 5.15

Rádio Slovensko: týždenná spravodajská 10-minútovka v nedeľu o 5.05, repríza o 22.15

Naživo FM 93,3 MHz v Ríme a okolí denne o 19.45

Počúvanie cez internet: www.radiovaticana.va, www.tkkbs.sk, www.lumen.sk

Spravodajský servis: Newsletter - odoberanie sa prihlasuje cez webovú stránku

Kontakt: slovak@vatiradio.va,

Radio Vaticana, Programma Slovacco, Piazza Pia 3, 00120 Città del Vaticano

Spravodajstvo VR na Facebooku na profilovej stránke

Vatikánsky rozhlas – slovenská redakcia

Bankové spojenie: UniBanka, Slovenská rodina Vatikánskeho rozhlasu, 6627995002/1111

Spracovala sr. Jaroslava Kochjarová CJ